p. Ciotkowiż

MINISTERSTWO INFORMACJI
I DOKUMENTACJI

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 26 I, 1942
poranny

I

Dotyczące Polski.

NEW YORK BCS po polsku, 24 I, g.18.45
Związek Radziecki udzielił Rzeczypospolitej Polskiej kredytów w wysokości 300 miljonów rubli na utrzymanie armji polskiej w Rosji.

MOSKWA po polsku, 24 I, g.13.30
W Kujbyszewie podpisano układ między rządami ZSRR i Polski o udzielenie pożyczki w wysokości 300 mil. rubli na utrzymanie armji polskiej na terytorjum sowieckim. Dokument podpisali z ramienia rządu sowieckiego A.Wyszyński, zaś z ramienia rządu polskiego amb. S.Kot.
Uwaga: wiadomość powyższa podana była również w języku rosyjskim i szeregu obcych języków przez rozgłośnie sowieckie.

MOSKWA po polsku, 24 I, g.16.15
Jeńcy niemieccy zeznają, że wśród wojsk niemieckich w Polsce panuje tyfus plamisty. Tyfus szczególnie daje się we znaki wojskom niemieckim w następujących miastach polskich: Warszawie, Łodzi i Lwowie.
Niemcy wywożą z terenu Polski wszelkie instalacje fabryczne. Ostatnio zrujowano w ten sposób 150 fabryk zwłaszcza włókienniczych.

MOSKWA po rosyjsku, 24 I, g.10.00
Tyfus plamisty szaleje wśród armji niemieckiej w Polsce: w Warszawie Łodzi, Lwowie i innych miastach zarekwirowano dla chorych szereg domów. Wobec braku środków leczniczych i niedostatecznego odżywiania śmiertelność wśród chorych jest olbrzymia.

"RADIOSTACJA IM. T. KOSCIUSZKI" po polsku, 24 I, g.18.55
Z radością witamy układ polsko-radziecki, przyznający Polsce pożyczkę w wysokości 300 miljonów rubli na utrzymanie armji polskiej w Rosji. Jest to dalszy krok na drodze współpracy. Naród polski żywi jaknajwiększą wdzięczność za tę pomoc. Niech żyje sojusz polsko-rosyjski i braterstwo broni z armją czerwoną.

HILVERSUM po holendersku, 23 I, g.11.45
Poznań, stolica Wartheland,będzie połączony siecią licznych kanałów z niemieckim systemem żeglugi śródlądowej. Rzeka Warta zdatna będzie do żeglugi dla statków o wyporności 1000 tonn od Poznania aż do ujścia do Odry. Port w Poznaniu będzie poważnie rozszerzony.

BRATYSŁAWA po słowacku, 24 I, g.18.00
Dr. Frank mianował dr. Waechtera b. gubernatora okręgu krakowskiego gubernatorem Galicji.

WEICHSELSENDER po polsku, 24 I, g.15.00
Na wiosnę przeprowadzona będzie rejestracja osób uprawiających wolne zawody. W tym celu departament statystyczne Gen. Gub czyni odpowiednie przygotowania.
Koleje Wschodnie nabędą nowy tabor za cenę stu miljonów złotych.

II

Z najważniejszych spraw światowych.

ROZGŁOSNIE AMERYKANSKIE 25 I
/NBC po angielsku, g.16.00 i 18.00, Gen. Electric po ang. g.14.15/
Sumner Welles wygłosił przez radio przemówienie w którym podkreślił, iż jakkolwiek zamknięcie konferencji w Rio nastąpi dopiero w Poniedziałek, już dziś można stwierdzić jej pełne powodzenie. Pod wzglę-

dem politycznym poraz pierwszy w dziejach osiągnięto zupełną jednolitość postawy całej półkuli zachodniej. Pod względem gospodarczym uzyskano wyniki jakie nigdy jeszcze dotąd nie zostały osiągnięte. Przeprowadzona będzie reorganizacja a w razie potrzeby przejęcie przez czynniki państwowe wszelkich zakładów pracujących dla celów wojennych. Zastosowane będą wszelkie środki dla zwiększenia do maksimum produkcji surowców i wogóle wytworów strategicznych. Zwiększone będą wydatnie środki komunikacyjne, zwłaszcza w zakresie żeglugi morskiej; w związku z tem użyte będą niezwłocznie wszelkie statki państw Osi, znajdujące się w portach amerykańskich.

Stany Zjednoczone będą w szerokim zakresie uwzględniać wszelkie potrzeby eksportowe i importowe pozostałych republik amerykańskich, tak by zachowany został dotychczasowy poziom życia gospodarczego, jak również by zapewnione było zaspakajanie potrzeb cywilnych tych republik na tym samym poziomie co w Stanach.

Wprowadzony będzie nadzór nad cenami , a zwłaszcza przestrzegane będzie utrzymanie racjonalnego stusunku cen surowców i płodów rolnych do cen produkcji przemysłowej. Komunikacja pocztowo-telegraficzna , telefony i radio poddane będą ścisłej kontroli tak, by uczynić zupełnie niemożliwem korzystanie z tych urządzeń przez jakichkolwiek agentów państw Osi. Sumner Wellos zakończył swe przemówienie stwierdzeniem, że panamerykanizm osiągnął swe apogeum.

Prof. Bennecky z Uniwersytetu w Cincinnati zwraca uwagę, że już pierwszy minister Stanów w Japonji Thompson Harris w raportach swych skarży się z oburzeniem na niesłychaną kłamliwość polityków japońskich. Prof. Bennecky zwraca uwagę na złożony w 1927 raport ówczesnego premiera Japonji dla Mikada, który to raport jest czemś w rodzaju japońskiego Mein Kampf. Raport stwierdza, iż hegemonja Japonji może być osiągnięta tylko krwią i żelazem; dla podbicia Chin trzeba przedtem pokonać Stany Zj., a ponadto zdobyć Mandżurję i Mongolję; podbicie Chin jest warunkiem koniecznym dla osiągnięcia panowania nad światem; potem nastąpiłyby z kolei podbój Indyj, obszaru Pacyfiku południowego, Azji Mniejszej , a wreszcie Europy.

Stolica Nowej Gwinei została ewakuowana z powodu silnych nalotów japońskich.

Eksperci wojenni podkreślają informacje o zdobyciu przez Rosjan na odzyskanych terenach wielkich niemieckich składów żywności, co wskazuje , iż Niemcy zamierzali na tych terenach przetrwać zimę.

WEICHSELSENDER po polsku, 24 I, g.15.00

Niemieckie łodzie podwodne zatopiły na wodach kanadyjskich i północno-amerykańskich 18 statków handlowych, 120 tys. tonn.

W Turcji rośnie niepokój wywołany rokowania i Edena i amb. brytyjskiego w Turcji z rządem sowieckim. Nie ulega wątpliwości, że przedmiotem rokowań był podział wpływów w Europie. Propaganda angielska dla odwrócenia odwagi rozpowszechnia pogłoski o zatapianiu statków tureckich na morzu Czarnym przez niemieckie okręty podwodne. W związku z tym ambasada niemiecka ogłosiła, iż na morzu Czarnym niema wcale niemieckich okrętów podwodnych.

BUKARESZT po ukraińsku, 24 I, g.20.00

Premier Tojo oświadczył, iż przyjmie z otwartymi rękami wszelkie propozycje pokojowe rządu w Chungking.

PARYŻ po francusku, 24 I, g.12.00

Szantaż Stanów wobec Argentyny posunięty był tak dalece, że zagrożono nawet wywołaniem w Argentynie zamachu stanu.

BUDAPESZT po węgiersku, 24 I, g.23.00

Miarodajne koła niemieckie oświadczają, że doniesienia sowieckie o zwycięstwach między Kholmem , a Toropecem uważać należy za nowy dowód jak dalece dowództwo sowieckie nie zdaje sobie sprawy z sytuacji na froncie. Wbrew twierdzeniom sowieckim na żadnym odcinku frontu nie przeprowadzili bolszewicy ataku na wielką skalę. W danym wypadku słabe siły niemieckie wycofały się zgodnie z planem i bolszewicy zrozumieją z czasem, że atak ich wojsk zawisł w powietrzu.

ZEESEN po angielsku, 24 I, g.2.30
Wprawdzie Anglicy są w Cyranaice, lecz wojska Osi są w sytuacji lepszej niż rok temu przed odzyskaniem Cyrenaiki w przeciągu 2 tygodni.

BRATYSŁAWA po niemiecku, 24 I, g.17.45
W Bukareszcie aresztowano wielką ilość młodzieży , głównie dzieci ludzi z tak. zw. lepszego towarzystwa za rozpowszechnianie propagandy brytyjskiej.

FRANKFURT po niemiecku, 22 I, g.21.00 .
W drugim z kolei wywiadzie dla Baltimore Sun amb. Mac Murray potwierdził jeszcze raz aspiracje bolszewików do panowania nad Europą, i podkreślił, że stosunki turecko-sowieckie popsuły się bardzo znacznie .

LUKSEMBURG po angielsku, 22 I, g.14.30
DDPK stwierdza, że jedynym niebezpieczeństwem dla Turcji jest mocarstwo wschodnie, stanowiące bazę rewolucji światowej.

ANKARA po turecku
22 I, g.19.15 - Ani Sowiety, ani Niemcy nie zadały sobie trudu sprawdzenia co w istocie powiedział amb. Mac Murray. Otóż nie komentował on wcale rozmów berlińskich w jesieni 1940, lecz tylko na zapytanie przedstawiciela Baltimore Sun o sytucję polityczną Turcji, zaznaczył, że pogłoski o próbach Rosjan zawarcia układu ze szkodą Turcji, niewątpliwie odbiły się ujemnie na sytuacji. A zatem Mac Murray nie stwierdza, by jakikolwiek układ został już zawarty , a tylko, że krążą na ten temat pogłoski.
24 I, g.19.15 - Ubiegły tydzień kończy się niepomyślnie dla demokracyj. Natomiast w Rosji sytuacja zdaje się być zupełnie inną. Postępy Rosjan są bardzo dla Niemców dotkliwe i morale w Niemczech wybitnie się obniżyło. Czyżby mogło dojść do rewolucji w Niemczech? Ci co wiedzą, jak Niemcy są zdyscyplinowani uważają to za niemożliwe. Lecz niektórzy sądzą że jest to prawdopodobne. W obecnej sytuacji Niemcy muszą opuścić Rżew i wycofać się, dokonując wielkiego odwrotu na zachód. Ponieważ jednak zarówno linja kolejowa z Rżewa na zachód jak i inne drogi są przecięte, odwrót wojsk niemieckich będzie bardzo trudny. Wiaźma jest zagrożona.

WATYKAN po hiszpańsku, 23 I, g.20.00
Wczorajszy Osservatore Romano zamieszcza artykuł o sytuacji religijnej w Niemczech, w który stwierdza, że wbrew opinji niektórych dzienników uspokajającej na temat sytuacji Kościoła w Niemczech, nie można podzielić tego punktu widzenia. W Berlinie ukazała się książka pt. "Gott und Volk: soldatische Bekenntnis", która odrzuca "marzenie o ludzkości chrześcijańskiej, wysuwa koncepcję rasy, podnosząc ją do poziomu świętości i twierdzi, że przyszłość Niemiec nie zależy ani od Rzymu, ani od Judei. Książka wywodzi, iż istnieją dwa fronty:"jeden zwany Chrystusem, drugi - Niemcami."

MOSKWA po polsku, 24 I, g.20.15
Rząd radziecki udzielił pożyczki rządowi Republiki Czechosłowackiej na cele utrzymania wojsk czeskich na terenie ZSRR.

MOSKWA po rosyjsku 24 I. g.7.00
Na wiecu w Możajsku gen. Goworow powiedział:"obywatele Możajska robotnicy okolicznych wsi, partyzanci, żołnierze , dowódcy i politruki, armja czerwona osiągnęła nowe zwycięstwo - odzyskaliśmy Możajsk. Z jego wyzwoleniem okręg moskiewski został całkowicie i na zawsze uwolniony od barbarzyńców faszystowskich.

MOSKWA po łotewsku, 24 I, g.13.00
Łotysze! Zbliża się godzina wyzwolenia! Armja czerwona przybliża się do granic Łotwy.

III

Ogólne

PRAGA po czesku,

22 I, g.9.00 - Partja jedności narodowej ogłasza, iż postawiła się do dyspozycji nowego rządu.

22 I, g.21.00 -

W myśl decyzjipraskiego Towarzystwa Elektryczności Żydom nie wolno korzystać z tramwajów i autobusów od g. 15.00 w sobotę do g.1.00 w nocy z niedzieli na poniedziałek .

W całym Protoktoracie z wyjątkiem Morawskiej Ostrawy dopływ gazu wstrzymany będzie codziennie od g.14.00 do 18.00.

Przez najbliższe trzy dni nie będzie prądu elektrycznego z rana dla zapewnienia jego dostatecznego dopływu w pozostałym okresie dnia.

23 I, g.9.00

Oświadczenie Edena ,że w razie wygrania wojny przez Anglję, Europa wydana będzie bolszewikom, wywołało konsternację w Europie, lecz zostało powitane z radością przez Benesza i jego adherentów, którzy gotowi są wydać naród czeski na łup teroru moskiewskiego. Benesz,za pośrednictwem swego t. zw. ministra informacji dr. Ripki, ogłosił poddanie się bolszewikom bez żadnych ograniczeń. Nowy rząd Protektoratu oświadczył odrazu, że nie będzie mieć nic wspólnego z emigrantami londyńskimi.

24 I, g.9.00

P.t. "Z błota emigradji " prasa ogłasza artykuł, wykazujący że umizgi angielskie wobec bolszewików nie pozostały bez wpływu na emigrantów czeskich w Londynie. Z Beneszem na czele poruszają się oni swobodnie w kołach żydosko-sowieckiego przedstawicielstwa.

Moravska Orlice dochodzi do wniosku, że narodowy socjalizm nie jest tylko niemieckim, lecz obejmuje cały świat.

TALLIN po estońsku, 23 I, g.19.15

Estoński Urząd Rolnictwa ogłasza, iż wobec wielkiego braku koni spowodowanego rozbojem komunistycznym, nabyto dzięki uprzejmości władz niemieckich pewną ilość koni na Litwie. Niektóre będą wysłane do majątków państwowych, lecz większość sprzedana będzie włościanom.

OSLO po niemiecku, 22 I, g.6.30

Prasa niemiecka stwierdza, że dymisja arcybiskupa Canterbury jest końcem karjery notorycznego przyjaciela bolszewików, który shańbił swe imię i swój urząd, robiąc ze siebie pioniera bolszewizmu.

BUKARESZT po rumuńsku , 24 I, g.21.00

Dla zapobieżenia uszkodzeniu przez nadmierne chłody wielkiej ilości parowozów, rumuńskie koleje państwowe postanowiły przejściowo ograniczyć ilość pociągów pasażerskich.

BELGRAD po serbochorwacku, 24 I, g.19.10

W myśl zarządzenia ministerstwa spraw wenętrznych nikt nie może wyjechać z Belgradu, ani też przybyć do Belgradu bez specjalnego zezwolenia właściwych władz.

LAHTI po fińsku, 24 I, g.19.25

W lutym racje zboża lub przetworów zbożowych będą następujące: dla dzieci do lat 7 - 200 gr. , dla osób wykonujących pracę lekką - 250 gr wykonujących pracę ciężką - 300 gr., zaś najcięższą - 510 gr.

RZYM po włosku , 24 I, g.19.20

Wbrew zapowiedziom Churchilla jest pewnikiem matematycznym, że włosko-niemiecka armja afrykańska nie została zniszczona i jasnem jest, jak słońce Afryki, że katastrofalne klęski anglo-sasów w Azji nie zostały wyrównane przez sukcesy w Afryce, a tym mniej na morzu Śródziemnym.

RZYM po rosyjsku, 24 I, g.

g. 15.15 - Podczas wojny nie można przeprowadzić podziału ziemi lecz w odpowiednim czasie zostaną w tym celu utworzone specjalne urzędy.

g. 16.00 - NYT donosi, że Mołotow wkrótce uda się do Londynu dla przeprowadzenia rokowań w sprawie swobody ruchu przez Dardanele, co

co tyłoby pogwałceniem suwerenności i neutralności Turcji, uznania hegemonji Anglji na morzu Śródziemnym oraz wpływów Anglji w północnej Francji, w szczególności zajęcia przez Anglję Calais i Boulogne, otrzymania przez Sowiety Besarabji i Bukowiny i dogodnych granic z Finlandją, a wreszcze wpływów w Persji.- Donoszą z Berlina, że w Niemczech zanotowano zaledwo 130 wypadków tyfusu; zdaniem jednego z profesorów, wybitnego specjalistych chorób zakaźnych, Niemcom nie grozi epidemja tyfusu.

RZYM po ukraińsku, 24 I, g.18.15
W Uralsku i Swierdłowsku olbrzymie ilości robotników sowieckich pozostaje bez pracy, gdyż nie uruchomiono fabryk dla których wywieziono urządzenia z terenów okupowanych.

MOSKWA po polsku, 24 I, g.16.15
Węgrzy wymordowali 50 ty . Jugosłowian.- Odezwa do Jugosłowian: wiedzcie , że cały świat śledzi znęcanie się nad wami Niemców i Węgrów i zarówno Niemcy jak i Węgrzy będąz za to surowo ukarani.

KUJBYSZEW po polsku, 25 I, g.19.15
Donoszą ze Stambułu o wielkim braku paliwa w krajach okupowanych przez Niemcy, co powoduje zmniejszenie produkcji przemysłowej.- Niemieckie placówki w Turcji nakazały wszystkim Niemcom w wieku poborowym wyjazd do Niemiec, gdzie będą powołani pod broń.
Uwaga:w ostatnich czasach ilość audycyj w języku polskim z rozgłośni sowieckich została znacznie zwiększona. Przybyły w szczególności cztery audycje dziennie radiostacji "im. T. Szewczenki" zaś ostatnio audycja "Radiostacji Front" oraz audycja z Kujbyszewa.

"RADIOSTACJA IM. T. SZEWCZENKI" po polsku, 24 I, g.19.15
Jeńcy fińscy zaznają, że żołnierze niemieccy okradają ich z ciepłych rzeczy i żywności.

MOSKWA po rosyjsku,
23 I, g.6.00 - Prawda:- ZSRR jest jednym wielkim obozem wojennym
23 I, g.11.40 - Okrucieństwa niemieckie na Krymie.
23 I, g.13.00 - Urząd Głównego Oskarżyciela Publicznego ZSRR ogłasza, iż sądy wojenne w Moskwie skazały na śmierć dwie osoby za przestępstwa przeciw własności ewakuowanych , zaś szereg osób skazano na więzienie od lat 5 do 10.
23 I, g.15.15 - Komisarz pułkowy Popow pisze, że od wybuchu wojny CK partji komunistycznej wprowadził szereg ułatwień w przepisach, umożliwiających przyjmowanie wojskowych, którzy się wyróżnili.
23 I, g.17.15 - Ludożercy hitlerowscy przybijają gwoździami do drzew kobiety i dzieci.
24 I, g.8.00 - Prawda:- Sztandar sowiecki znów powiewa nad oswobodzonymi okręgami . Każdy dzień przynosi nowe wiadomości o powodzeniach naszych wojsk.
24 I, g.15.00 - Okrucieństwa niemieckie w Borodino.
24 I, g.17.00 - Na jednym z odcinków frontu południowo-zachodniego 80 żołnierzy sowieckich zdobyło miejscowość , bronioną przez tysiąc Niemców.
24 I, g.17.00 - Słynny budowniczy samolotów, Tieplakow [illegible] zmarł wskutek wypadku.- Duch ofenzywny naszych wojsk jest wyjątkowo wspaniały; inicjatywa pozostaje w ręku dowództwa sowieckiego.
24 I, g.18.05. - Okrucieństwa niemieckie w Uwarowie.
24 I, g.21.00 - Specjalna komisja Kom. Zdrowia zbadała okrucieństwa niemieckie w Buraszowie , okręgu Kalinina, gdzie Niemcy wymordowali 530 chorych w szpitalu.

ROZGŁOŚNIE AMERYKAŃSKIE

Depesze

Rommel najwidoczniej zdołał otrzymać poważne posiłki. Jest rzeczą możliwą, że Brytyjczycy wobec wysłania posiłków z Afryki północnej do Singapore są obecnie zmuszeni do wycofania się na mocniejsze pozycje.

Jedna z wybitnych lotniczek amerykańskich zamierza zorganizować bataljon kobiecy dla pilotowania samolotów z Ameryki do WBrytanji.- Prasa chińska wzywa Aljantów do bezpośredniego zaatakowania Japonji, chociażby przez desant w zatoce Tokijskiej, uważając , że jest to najlepszy sposób powalenia Japonji na kolana. NY Post donosi, że Japończycy używają w Indjach Holenderskich wojsk sjamskich i Mandżukuo.

Korespondenci

E.Severeyd, Rio. Szef sztabu armji brazylijskiej stwierdził, że w Brazylji jest conajmniej miljon osób, które podejrzewać można o "umysłowość szpiegowską", lecz nie przypuszcza on, by obecnie Piąta Kolumna w Brazylji mogła spowodować poważniejsze kłopoty. J.Vandercook, New York. Na nowej Gwinei znajduje się cały szereg dogodnych lotnisk, bardzo niedawno zbudowanych, a odległych o 2 godziny lotu od Australji; tych właśnie lotnisk używają obecnie Japończycy. W.Williams, New York. Desant japoński na Nowej Gwinei liczy około 100 tys. żołnierzy.- A.Warner,Waszyngton. Wykupywanie przez publiczność cukru zmusi zapewne rząd do wprowadzenia racyj cukru. Poczynając od lutego każdy będzie mieć prawo do jednego funta cukru tygodniowo. Brak cukru spowodowany jest przerwaniem dostaw z Filipin i Hawai.

IV

Z ostatniej chwili.

KORESPONDENCI AMERYKANSCY W ANKARZE po angielsku, 26 I, g.1.00

R.Brock NYT

Papen odroczył nagle wyjazd do Berlina i wraca ze Stambułu do Ankary. Miał on odbyć konferencję z Ribbentropem, Goeringiem, Himmlerem, Heidrichem , a ewenutalnie z samym Hitlerem.Jest to trzecie odroczenie od początku stycznia, uważane tu za część wojny nerwów, po której Ribbentrop miałby przybyć do Turcji. Niemcy niezadowoleni są, że ważne wiadomości przedostają się z ich ambasady do korespondentów anglo-amerykańskich.

Oficjalna agencja turecka ogłosiła oświadczenie amb. Mac Murray'a dementującego twierdzenie Osi o jego wywiadzie dla Baltimore Sun. Jutro zamieści tekst cała prasa. Dyplomaci zadają sobie pytanie poco Sowiety swem dementi rozdmuchały wiadomość dla nich niewygodną i stanowiącą pożywkę dla propagandy Osi. Jalczin w Jeni Sabah pisze: jesteśmy sojusznikami WBrytanji i polegamy na niej; Sowiety dopomogły do założenia Republiki Tureckiej i mamy do nich zaufanie.

Koła proaljanckie zaniepokojone są bardzo kontratakiem Rommela, który wiąże z atakiem japońskim na Singapore. Rommel otrzymał wielkie posiłki zwłaszcza lotnicze, a to dzięki złej pogodzie i bombardowaniu Malty. Z Sycylji i Marsylji przysłano mu 1 1/2 dywizji, Zdaniem obserwatorów przybyłych z Libji akcja Rommela ma charakter poważnej kontrofenzywy, zsynchronizowanej z akcją japońską. Gdyby Singapore upadło, byłyby poważnie zagrożone połączenia Aljantów z Bliskim Wschodem i Rosją, a pozycja Turcji poważnie osłabiona.

M. Brock, NBC

Niezwykła burza śnieżna szalała przez 11 dni w Rosji południowej i na Bałkanach. Turcja była odcięta od świata, komunikacje wojenne Osi przerwane, statek turecki Kurlutus zatonął z wielką ilością żywności dla głodującej Grecji.